10.05.2014 г. / 10:35:06

Вяра

01.04 по еретическия, †19 март по православния календар - Св. мъченици Хрисант и Дария, и другите с тях. Св. мъченик Панхарий

Страдание на светите мъченици Хрисант и Дария († 283 г.)

Един знатен човек, на име Полемий, се преселил заедно със сина си Хрисант от Александрия в Рим. Тук Полемий бил приет с почести и императорът му дал званието сенатор. Като желаел да даде образование на Хрисант, Полемий го изпратил да се учи във философската школа. Любознателният и надарен с големи способности Хрисант с голямо прилежание изучавал различните науки. Между другите книги Хрисант попаднал и на книгите на Новия Завет. Четейки ги с внимание и задълбочавайки се в техния смисъл, Хрисант размишлявал така: “Досега - докато не беше познал истинската светлина, ти подобаваше, Хрисанте, да изучаваш езическите писания, изпълнени с тъмнина. Но не би било разумно да се връщаш от светлината към мрака. Ще погубиш усилията, които положи за учение, ако отхвърлиш техните плодове. А плодовете се

подават от Бога на тези, които ги търсят. Защото така заповядва и Сам Бог, както и ти четеш в книгите на Новия Завет: “търсете, и ще намерите” (Лук. 11:9). А ако ти пожелаеш да изоставиш това, което търси и намери, тогава ще бъдеш подобен на безумните и безсмислени хора. И така - твърдо се дръж о това, в което подобава да се държиш с целия си ум, за да не се лишиш доброволно от придобитото с толкова труд благо: ти намери злато и сребро, намери най-скъпоценен бисер. Защото ти търсеше така, че да намериш, и затова намери, за да се възползваш от намереното. Затова - внимавай, да не ти бъде отнето придобитото от теб съкровище.”

Размисляйки така, Хрисант търсел някого, който да може да просвети душата му чрез познаване на Божественото Писание. И както преди бил слушател на ораторската и философската мъдрост и ученик на най-образовани и начетени учители, така сега желаел да намери безкнижни учители, каквито били някога Христовите апостоли - безкнижни рибари (Деян. 4:13), които обаче доведоха целия свят в познанието на Христа. Такива учители търсел старателно и премъдрият юноша Хрисант, защото четял думите на Апостола: “Де е мъдрецът? де е книжовникът? де е разискващът на тоя век? Не обезуми ли Бог мъдростта на тоя свят? Понеже светът със своята мъдрост не позна Бога в премъдростта Божия, Бог благоволи да спаси вярващите с безумството на проповедта.” (1 Кор. 1: 20, 21; срв. Ис. 33:18.)

Хрисант узнал за един християнин, на име Карпофор, че той е доста просветен в Божественото Писание. Карпофор живеел, или по-точно се криел, поради гоненията - в една пещера, на никому неизвестно място. Като чул за този християнин, благочестивият младеж се изпълнил с радост и започнал усърдно да умолява този, който му съобщил за него, да му покаже мястото, където живеел Божият човек.

Когато това станало, Хрисант дошъл при Карпофор, който бил презвитер по сан, и бил научен от него на истините на Божественото Писание и християнската вяра. Той често идвал при него, за да получи наставления в пътя на спасението. След няколко месеца Карпофор, като се убедил, че момъкът искрено е повярвал в Христа, извършил над него свето Кръщение. Хрисант дотолкова се утвърдил в християнската вяра и в любовта към Христа, че след изтичането на седем дена, след като се кръстил, започнал открито да проповядва на народа Христа, Божия Син. Това стигнало до неговите роднини и те много се разтревожили. Те казали на баща му:

- Внимавай, върху теб ще е вината и от тебе ще се търси отговор за това, което дръзва да върши синът ти, защото той злослови срещу боговете и признава единствено някой си Христос за истински Бог. Ако царят узнае за това, тогава нито ти, нито ние - неговите роднини, ще се спасим от гнева му. Защото, който хули боговете, е престъпник и на царските закони.

Като се разгневил на Хрисант, Полемий затворил сина си в мрачна и задушна тъмница и го подложил на лишения, като само вечер му давал по малко храна. Но блаженият Хрисант приемал своето затваряне и глада не като наказание, а като обучение в поста, безмълвието и в скромността на християнския живот и се радвал на своето тъмно и тясно жилище повече, отколкото на просторния и светъл палат.

Роднините разбрали, че такова наказание до нищо няма да доведе и казали на Полемий:

- Ако ти искаш да отвърнеш сина си от християнската вяра, по-добре го пусни на свобода и го обкръжи с удоволствия. Намери му някоя красива и умна девица и го ожени за нея; тогава той ще позабрави за християнството. А тъмницата и глада, с които сега го мъчиш, християните приемат по-скоро

като слава и чест за себе си, а не като мъчение.

Полемий послушал съвета. Той наредил да приготвят разкошен палат, да украсят стените му отвътре със скъпи платове, да поставят в него разкошна спалня и всичко, което привлича към разкошен и разпуснат живот. След това Полемий извел сина си от неговия тъмен затвор, облякъл го в скъпи дрехи и го въвел в палата. После той избрал измежду своите робини най-красивите девойки и като ги облякъл в разкошни одежди, ги завел да живеят в палата при сина му. Паладий заповядал на девойките да се стараят по всякакъв начин да прелъстят Хрисант, за да падне в мрежите на плътската сладострастна любов и да се отвърне от Христа. На трапезата се предлагали в изобилие най-различни ястия и най-скъпи вина, а девойките пеели прелъстителни песни, танцували пред него, говорели безсрамни думи и с всички средства се стремели да уловят душата на блажения юноша в мрежата на сладострастието и плътските удоволствия.

Но младият Хрисант се отнасял към игрите и съблазните на тези девойки не като младеж, а като изпитан и мъдър мъж и намирайки се сред мрежите, оставал неуловим. В тази борба той се показал като непобедим Христов воин. Той отказвал всякаква вкусна храна и услаждащи напитки; на девойките гледал като на отровни змии и избягвал всякакво общение с тях, като пребивавал непрестанно в молитва. Когато имал нужда от сън, лягал на земята, без да има дори завивка. Безсрамните думи на девойките пък считал за стрели и с щита на вярата ги отблъсквал от себе си, викайки към Бога:

- Застъпи се, Господи, в тъжбата с ония, които ме съдят, и обори борещите се с мене; вземи щит и броня и дигни се мен на помощ; кажи на душата ми: Аз съм твое спасение! (Пс. 34: 1-3). Кой може да надделее над тази борба, каквато дяволът повдигна срещу мене, ако не надделее и не победи Твоята

десница? Прелъстява се този, който мисли само със своята собствена сила да победи плътската страст и да запази целомъдрие, ако пламъкът на плътта не бъде погасен от дъжда на Твоето милосърдие. Не може душата да достигне Твоите жилища, ако Ти Сам не я доведеш тук, защото плътската страст е като някакъв хитър и ловък звяр, който се крие в пустинята на житейската суета за погибел на човешките души, и ако някой успее да се спаси от неговите зъби, той е длъжен да благодари от цялата си душа на Господа - своя Спасител, защото само чрез Тебе ние се избавяме от тази смърт. Така с Твоята помощ и целомъдреният Иосиф е избягал, като от зъбите на кръвожаден звяр, от ръцете на блудницата - този Иосиф, за когото баща му, плачейки, говорел: “лют звяр го е изял” (Бит. 37:33). Защото наистина, жената на Потифар, като лют звяр го нападнала и подобно на някоя лъвица вкопчвала ноктите си в незлобивия агнец Иосиф, увличайки го към беззаконие (Бит. 39:12). Та и какво може да е по-люто от звяр, ако не дяволът и жената? Естествената плътска похот възбуждала младия Иосиф, а жената още повече я разпалвала: чрез играта на очите, скъпите дрехи, красотата на лицето, богатството, властта и лъстивите думи тя увличала целомъдрения юноша към пагуба и смърт. И е дивно това, че той се избавил и не бил уловен от този звяр! Ненапразно неговият баща казал: “Стига (ми това), син ми Иосиф е още жив” (Бит. 45: 28), защото той избягнал голяма и неизбежна смърт, по-люта от тази, на която искали да го обрекат братята му; а той се избавил от тази смърт с Твоята всесилна помощ, о, Всесилни Боже, защото Ти си бил с него тогава! И сега аз смирено Те моля, дай ми Твоята помощ срещу тия зверове и змии, с които ме е затворил моят баща. И както спят омагьосаните змии, така да спят по време на моята молитва и тези нечестиви девици, та да не могат да възбудят в младото ми тяло плътското желание. Помогни ми, Спасителю мой, защото Теб Единствен познавам като истинския Бог, Който

спасява вярващите в Него и им подава Своята непобедима помощ!

След тази молитва девойките, които били затворени заедно с Хрисант, изпаднали в такъв дълбок сън, че не можели нито сами да се събудят, нито да бъдат пробудени от когото и да е, докато не ги изнесли от палата. А когато ги изнесли оттук, те на часа се събудили. След като се нахранили, те отново влезли в палата при Хрисант, и пак отново били завладени от тежък непробуден сън. И така ставало всеки ден. Когато разказали за това на Полемий, той започнал да оплаква сина си, все едно че оплаква мъртвец. Тогава няколко приятели му казали:

- Твоят син се е научил да прави магии от християните и лесно е приспал тези девойки. Но ти го сгоди и го ожени за някоя образована и умна девица - и тя, дори и да не се е оженил по свое желание, като живее с него постоянно, ще успее да го доведе до плътско съвокупление със себе си и ще го отвърне от християнството.

Полемий отговорил:

- А къде ще намерим такава умна девица, която да може да смекчи ожесточеното сърце на Хрисант, да му подейства с увещания и да го върне към нашите закони?

Роднините му казали:

- Между девиците, които служат в храма на богиня Атина, има една млада девойка, на име Дария. Тя е много красива и умна, изучила е цялата философска мъдрост. Тя вече е на възраст за женене. И така - побързай да сгодиш сина си за нея, докато не я е взел някой друг.

Полемий се вслушал в този съвет и помолил роднините си да отидат при тази девица и като разкажат за младия Хрисант и за обръщането му към християнската вяра, да я уговорят да го

прелъсти към брачно съжителство със себе си и да го отвърне от християнството. Девойката се съгласила да се омъжи за Хрисант и започнала да се приготвя със съблазнителни думи да склони към плътска любов своя жених и да го върне към почитането на римските богове.

След това тя била тържествено отведена в дома на Полемий. Притежаваща естествена красота, Дария била облечена в скъпи одежди и украсена с накити, а после я въвели в спалнята на Хрисант. Като останала там насаме с него, тя се опитвала с всевъзможни ласкави думи и с различни съблазнителни средства да привлече към себе си целомъдрения младеж. Но воинът Христов оставал твърд като диамант, непоколебим като стълп и неподвижен като планина, побеждавайки с любовта към Бога плътската любов и отблъсквайки с кръстното знамение насочените срещу себе си стрели на дявола. Въздъхвайки от дълбините на сърцето си, като призовал помощта на Светия Дух, Хрисант казал на девицата:

- Прекрасна девойко! Ако ти само заради кратковременното съчетаване с мене - смъртния човек, си се облякла и украсила така и произнасяш толкова сладки думи, за да ме отвърнеш от доброволно избрания от мене живот, за да развратиш душата ми и за да привлечеш към себе си сърцето, което е изпълнено с друга любов, то колко повече ти приляга да се погрижиш да придобиеш благоволението и любовта на безсмъртния Цар - на Божия Син. И това е възможно за теб, ако ти го пожелаеш. Ако ти запазиш душата и тялото си в непорочност, и както сега украсяваш тялото си със скъпоценни накити, така украсиш сърцето си с добродетел, тогава ще имаш за свои приятели и ангелите, и апостолите, и мъчениците. А по тяхното застъпничество Сам Христос ще бъде твой Жених; и Той ще ти приготви на небето нетленен чертог, несравнимо по-прекрасен и по-светъл от земния и ще ти даде вечното райско веселие,

ще направи безсмъртна твоята младост и ще впише името ти в книгата на живота.

Като чула тези думи на светия юноша, Дария се умилила и казала:

- Не някаква плътска похот ме доведе при тебе и ме накара да се украся така, а любовта към тебе и сълзите на твоя баща, както и неговите молби да те върна към служението на нашите богове.

Хрисант ѝ отвърнал:

- Ако имаш някакви доводи и ясни свидетелства, чрез които да докажеш истинността на вашето служение на боговете, аз ще те послушам и ще изменя мнението си. За обща наша полза, нека да побеседваме за това.

- Няма нищо по-полезно и по-потребно за хората от това - казала Дария, - да почитат боговете и да следят внимателно да не ги разгневят, но трябва да им угаждат със жертвоприношения, за да им бъдат покровители.

- О, мъдра девице! - отговорил Хрисант. - Как могат да ни бъдат пазители тези богове, които сами се нуждаят от пазачи и които през нощта биват охранявани от привързаните към тях псета, за да не бъдат откраднати от разбойници? Затова ги приковават с железни гвоздеи и ги запояват с олово, за да не би, ако някой ги бутне, да паднат на земята и да се разбият.

- Ако невежият народ можеше да почита боговете, без да бъдат извайвани техните изображения - казала Дария, - тогава нямаше да има нужда те да бъдат извайвани. А те се изливат от злато, сребро и мед и се изработват от мрамор и дърво, та хората, като ги видят с очите си, да знаят кого трябва да си представят в ума, кого да почитат и от кого да се боят.

- Да разгледаме и да разсъдим - отвърнал Хрисант - кого изобразяват направените идоли и достойни ли са за Божеско почитание тези, чиито идоли се поставят? Не може да бъде наречен Бог този, който не притежава цялата праведност и святост, и Божествена слава. А каква праведност и святост и каква Божествена слава има вашият Кронос, който погълнал децата си, както за това, впрочем, писали неговите почитатели? Или какво достойно за похвала ще намериш и у самия Зевс, който колкото дни е живял, толкова беззакония, прелюбодейства и убийства е извършил: изгонил баща си, погубвал своите деца, прелюбодействал с чуждите жени, женил се за сестрите си, погубвал царства, изобретявал магии, бил виновник за смъртта на толкова хора и за такива беззакония и скверноти, за които и да се слуша е невъзможно - дотолкова безсрамни и нечисти са неговите дела. Нима ти вярваш, че такъв нечестив човек може да бъде бог? А че той е бил именно такъв, за това свидетелстват пак вашите писатели, които пишат, че нечестивите люде наричали богове царете, които се прославяли с храброст на война и които са умрели в своето си време. Кажи ми, каква е добродетелта на вашия бог Зевс, който до самата си смърт бил враг на всяка чистота и честност, защото и сам чрез похитяването на младия Ганимед осквернил въздуха, а също и земята осквернил, когато насилвал своите сестри. И какво божествено намираш във вашия Хермес, чиято глава прилича на някое крилато чудовище. Той с помощта на магии откривал скритото в земята злато, а чрез разни чародейства и с вълшебния си жезъл обезвреждал змийската отрова. Правел е това, прочее, с помощта на бесовете, на които той всеки ден принасял в жертва глиган или петел. Каква святост е имал и Херкулес, който се изморил, като убивал съседите си и сам - по Божие произволение - се хвърлил в огън и изгорял окаяният заедно с тоягата и кожата, която носел? Какво добро ще намериш и в Аполон, или в тайните жертвоприношения на Бакхус, в

пиянствата и в разпуснатостта? Да споменем и богинята Хера, сестра и жена на Зевс, безумната Палада и безсрамната Венера, караящи се помежду си, ревнуващи една от друга, гневящи се една на друга, споречи помежду си коя е по-красива и търсещи съда на един овчар. Кой ще приеме като достойни за Божеско поклонение всички тия, които нямат нито Божественост, нито святост и праведност? А за другите по-низши богове няма и защо да се говори, защото главните богове са като главата, от която продължават и останалите членове. И кой от тях трябва да бъде почитан като бог или като богиня, когато Кронос, Зевс и Венера, които се почитат от нечестивите люде за най-големите богове, в действителност не са богове? И така, ако вашите богове са презрени и суетни, то още повече достойни за презрение са тези, които ги почитат като богове.

Дария, след като внимателно изслушала Хрисант, казала:

- Ако казаното от нашите поети е безумно, тогава да се обърнем към философите, които поучават да се отвръщаме от всякакво злонравие и да се придържаме към добродетелите. Те, като разказват в съчиненията си за образуването на света, обясняват по следния начин имената на боговете. Под Кронос те разбират времето, което всичко поглъща и превръща в нищо (унищожава), а под Зевс - зноя, под Хера - въздуха, под Афродита - огъня, под Посейдон - морето, под Церера (или Деметра) - земята, а под другите имена на богове - останалите стихии.

На това Хрисант отговорил:

- Обикновено се правят подобия на това, което не всякога може да съществува, но с времето изчезва; а земята всякога съществува, също и морето, огънят и въздухът и всички ги виждат. И защо е узаконено да се почитат тези стихии като богове в идоли, които са подобни на хора и които са сътворени

от човешки ръце - аз не знам и не разбирам? И защо почитате символите на стихиите в човекоподобни истукани, а не почитате самите стихии? Защо не се покланяте на земята, въздуха и морето? Ще се намери ли такъв княз или цар, който да заповядва на хората да презират него самия, а да се покланят на неговото подобие, направено от някого си? А тъй като няма такъв цар или княз - следва да се каже, че всъщност вие под тези образи изобразявате не стихии и не богове, а смъртни хора.

Дария казала:

- Твоите доказателства, Хрисанте, потвърждават моята мисъл: изваяните идоли се почитат от хора, прости и невежи, ние пък почитаме самите предмети или стихии, чиито изображения се поставят за поклонение.

- Ако ти искаш да утвърждаваш твоето учение с нашите доказателства - отговорил Хрисант, - тогава да вземем за пример всички хора, които почитат стихиите. Ако те почитат земята, нека я почитат достойно, като своя богиня, а не да ѝ нанасят безчестия: нека да не я орат, да не я копаят и въобще - да не я обработват по какъвто и да е начин; нека земята да не бъде подлагана на каквото и да е въздействие и обработване. А който не счита земята за богиня, нека той - ако е земеделец - да я обработва с плуг и лизгар, като не ѝ въздава никакво Божеско почитание. И погледни, у кого са по-плодоносни полето и градините? У този, който не обработва и не копае земята и я почита като богиня, или - у този, който я обработва, без да има никакво почитание към нея? И ако земята наистина - както твърдите вие - е богиня, тогава тя е длъжна да ви дава, като на свои поклонници, всякакви плодове, без да се трудите и без да се налага да я изоравате, обработвате и засявате. Също и морето, ако то е бог, тогава плавай по него без весла, нека то само да те занесе там, където искаш; по същия начин -

ако искаш риба, не се труди и не я лови, а се покланяй на морето като на бог и с молитва изпросвай да ти даде риба. И за останалите стихии ти трябва да разбереш, че те не познават поклонниците си, защото нямат нито душа, нито разум, а по Божие повеление служат на нуждите на човека. И земята, по заповедта на своя Създател, бидейки напоявана и сгрявана от слънчевите лъчи, произвежда семена, произраства растения и дава плодове, в своето им време. Поради това трябва да се почита Единия Бог - Твореца, Който е създал и устроил всичко това и ни го е дал за поддържане на живота ни, а не тези сътворени от Него стихии. Та нали и децата, които се учат в училище, отдават почит не на книгите, дъсчиците и хартията, а на своите учители; както и болният, бидейки излекуван и оздравял, въздава благодарност за своето изцеление не на лекарството, а на доктора, който го е направил здрав.

След като Хрисант ѝ говорил още много в този дух, Дария накрая повярвала в Единия истински Бог - нашия Господ Иисус Христос. Тогава те двамата с Хрисант се споразумели, като останат пред хората съпрузи, да живеят като брат и сестра, пазейки в непорочност своето девство и пребивавайки в страх Господен. От това време нататък бащата на Хрисант - Полемий, дал пълна свобода на сина си заради мнимия му брак; защото той бил много радостен от женитбата, като не знаел за тайната уговорка между младите съпрузи. Той предоставил на сина си, като на единствен свой наследник, цялото си имущество. Скоро след това Полемий умрял, защото Бог устроил така, че светата двоица - Хрисант и Дария, които прекарвали в девство своето съпружество, да могат да Му служат още по-свободно.

Когато по този начин Хрисант станал напълно свободен в своя живот, той кръстил своята съпруга - девицата Дария. Тя бързо изучила Божественото Писание и християнските книги и станала свята по своя живот и съвършена рабиня и невеста

Христова. И не само за своето спасение се грижели Хрисант и Дария, но и за спасението на другите. Хрисант обръщал към Христа много мъже и увещавал младежите да водят девствен живот, а Дария довела при Христа много жени и девици, за да Му бъдат невести. Те се поселили в два отделни дома, устроени по подобие на манастирите. В единия дом Хрисант приемал младежи, които били презрели всички удоволствия на този свят и се посвещавали в чист живот на Бога, а в другия дом Дария приемала девици, пожелали да станат невести на Христа.

Тъй минали няколко години, през които числото на живеещите при Хрисант и Дария младежи и девойки твърде много се увеличило. Тогава в Рим внезапно се повдигнало вълнение и смут. Народът дошъл при епарха Келерин и започнал да злослови и роптае срещу Хрисант и Дария. Мъжете крещели:

- Ние изгубихме жените си!

Младежите викали:

- Заради Дария загубихме годениците си!

Жените също крещели:

- Ние се лишихме от мъжете си!

А девиците викали:

- Заради Хрисант се лишихме от своите годеници!

И целият народ викал:

- Как ще се раждат деца, ако се отхвърля съпружеството? Ще изчезне човешкият род, ако, следвайки учението на Хрисант и Дария и тяхната магьосническа хитрост, мъжете започнат да странят от жените.

Тогава епархът заповядал да хванат Хрисант и Дария и да ги подложат на различни мъчения, ако те откажат да принесат жертви на боговете. Той предал Хрисант на един трибун, на име Клавдий, а трибунът го предал на своите войници и им казал:

- Заведете го в капището на Зевс и ако не поиска да се поклони на непобедимия Херкулес, го изтезавайте по най-различен начин, докато не се покори и не принесе жертви.

Войниците завързали безмилостно Хрисант със здрави волски жили, като ги стегнали така жестоко, че те се врязвали до костите на мъченика; но въжетата веднага се скъсали, и то така внезапно, че войниците дори не могли да видят кога е станало това. Те опитвали много пъти да завържат Хрисант. След като не успели, изпаднали в ярост и го затворили в тъмна и мрачна пещера. Хрисант бил окован и завързан с железни вериги, а войниците по всякакъв начин се поругавали и издевателствали над него. Но оковите се разпадали и се разсипвали като прах. Войниците изсипвали върху Хрисант всякакви нечистотии, като му казвали:

- Твоите магии и чародейства тук няма да ти помогнат!

Но внезапно вонята от тези нечистотии се превърнала в благоухание. След това войниците заклали едно малко теле, одрали го и с неговата още сурова кожа обвили голото тяло на мъченика и го оставили под знойните лъчи на слънцето. Но и от това изтезание той не претърпял никаква вреда. После отново го оковали в железни вериги и го хвърлили в тъмницата, но и тези вериги веднага се разпаднали, а тъмницата изведнъж се озарила от светлина, като от множество запалени свещи. Войниците донесли за това на своя началник Клавдий. Клавдий отишъл в тъмницата и като видял светлината, заповядал да доведат при него светия мъченик и му казал:

- С каква вълшебна сила вършиш тези чудеса? Много влъхви и чародеи съм затварял и у никого не видях такава сила. Тъй като виждам, че си славен и мъдър мъж, нищо не ще поискам от тебе, освен само това - да изоставиш дръзкото християнско учение, заради което се пораждат смутове и вълнения сред римския народ. И така, постъпи както е прилично на твоя знатен произход и принеси достойни жертви на всемогъщите богове!

Хрисант му отговорил:

- Ако в теб имаше поне малка искра премъдрост, ти лесно щеше да разбереш, че не някакво магьосническо изкуство, а Божията сила ми помага и ме укрепява. Но ти гледаш към мене така, както и към своите богове - с очи, помрачени от неразумие. Защото, ако очите ти виждаха правилно, щеше да видиш, че твоите богове не виждат; и ако ушите ти чуваха истината, щеше да разбереш, че твоите богове не чуват гласа на тези, които ги призовават; и ако имаше здрав разум, щеше да познаеш, че твоите богове нямат нищо в себе си освен прах, пръст и олово.

Клавдий заповядал на войниците да привържат мъченика към един стълб и да го бият с чепати тояги. В ръцете на мъчителите дърветата били тежки и твърди, а когато се опирали до тялото на Хрисант, ставали меки като трева. Като видял това, трибунът наредил да спрат побоя и да отвържат Хрисант, след това го облякъл с дрехи и се обърнал към войниците:

- Наистина, тук действа не някаква човешка вълшебна хитрост, но Самата Божия сила. Защото здравите въжета от волски жили сами се разкъсаха, оковите се разпаднаха, а дървото, докосвайки се до нозете му, ставаше на прах; суровата кожа, в която беше загърнат, като беше оставен цял ден на слънце, не изсъхна; тежките окови се чупеха и

разрушаваха от невидима сила; мрачната тъмница се озари от силна светлина, а твърдите пръти, допирайки се до неговото тяло, ставаха меки като трева. И така, като се убедихме, че в него явно действа Божията сила, да паднем всички в краката на този Божи човек и да го молим да ни прости всички злини и мъчения, които му нанесохме. Нека го помолим да ни примири със своя всесилен Бог, Който върши такива чудеса и Който прави Своите раби толкова силни и непобедими от всякакви беди - както и самите ние видяхме. Защото този страдалец, Негов раб, както победи нас, така ще победи и нашите князе и царе и ще ги посрами с непреодолимата сила на небесния Бог, която е в него.

След това Клавдий паднал заедно с всичките си войници пред краката на Хрисант и казал:

- Наистина, сега познахме, че твоят Бог е Бог истински. Затова те молим, заведи и нас при Него и ни направи Негови раби!

А светият им отговорил:

- Ако вие искате да дойдете при моя Бог, елате при Него не с нозе, а със сърце, защото Бог е близо до този, който Го търси със сърце и с вяра.

Дълго след това Хрисант беседвал с тях за истинния Бог. Всички го слушали с дълбоко внимание. Клавдий и жена му Илария, както и двамата му синове - Иасон и Мавър, повярвали в Бога. Повярвали също и всички техни сродници, приятели и целият им дом; повярвали и войниците с техните семейства, и всички заедно приели свето Кръщение. И непрестанно се поучавали, като слушали думите на Хрисант за Господ Иисус Христос, за Когото всички желаели да пострадат.

Тогава в Рим царувал император Нумериан. Когато узнал за обръщането на Клавдий към Христа и че се е кръстил заедно с цялото си семейство и с всички войници, заповядал да вържат за шията му камък и да го хвърлят в морето, а синовете му и всички войници да бъдат посечени с меч. До мястото, където пострадали светите Христови мъченици, имало изоставена пещера, в която преди погребвали мъртъвци. Християните почистили пещерата, взели през нощта телата на светите мъченици и ги погребали там. Тук често идвала жената на Клавдий Илария да се моли на мястото, където пострадали синовете ѝ. Веднъж, когато се молела на това място, била хваната от езичниците, които искали да я отведат в съдилището. Тя ги помолила:

- Оставете ме само да довърша молитвата си, а после ме водете където искате!

Когато войниците я освободили за малко, Илария паднала на колене, издигнала ръцете си нагоре, погледнала към небето и молитвено извикала:

- Владико Господи Иисусе Христе, в Когото вярвам от цялото си сърце! Вземи ме при синовете ми, които Ти призова на мъченически подвиг заради Твоето име и които положиха душите си за Тебе, своя Господ!

Едва свършила молитвата си и предала душата си на Бога. Войниците, като видели, че е мъртва, смекчили сърцата си - оставили при нейното тяло двете робини, които я придружавали, и си отишли. А робините взели тялото на своята господарка и го погребали с чест близо до пещерата, в която били положени светите мъченици.

В това време Хрисант и Дария, по заповед на император Нумериан, били предадени на нови мъчения. Оковали Хрисант и го хвърлили в една дълбока смрадна яма, където се оттичали

всички нечистотии на града, а Дария била отведена в дом, където живеели блудници. Но Бог помагал и на двамата, като явявал в тях Своята всемогъща сила: мрачната и смрадна тъмница на Хрисант била озарена от небесна светлина и вместо смрад се носело дивно благоухание, а при Дария бил изпратен лъв, който като избягал от клетката си, дошъл в стаята, където светата, паднала ничком, се молела, и станал неин пазител. Гражданите, като не знаели това, изпратили някакъв безсрамен младеж при Дария, за да я оскверни. Но когато той влязъл в стаята при нея, лъвът го нападнал, повалил го на земята и започнал да го тъпче с нозете си. Лъвът погледнал към Дария, подобно на някакъв разумен слуга, очаквайки заповед от своята господарка какво да прави с безсрамния младеж: да го убие или да го остави жив. Дария разбрала това и казала на лъва:

- Заклевам те в името на Сина Божий, остави този младеж, за да може да чуе от мене словото Божие!

Лъвът оставил юношата, излязъл навън и легнал пред вратите на стаята, като не допускал никого да влезе в нея. А Дария казала на младежа:

- Ето, яростта на лъва, само при споменаването на Христовото име, се укроти, и звярът, подобно на разумен човек, познава истинския Бог, бои се от Него и Го почита. А ти, бидейки разумен човек, не се боиш от Бога и живееш в злоба и сквернота. И за което трябва да се срамуваш и да се каеш, ти с него се хвалиш.

Младежът паднал пред Дария и започнал да говори:

- Позволи ми, рабиньо Христова, да си отида оттук без вреда, и аз на всички ще изповядам, че Христос, на Когото ти служиш, е истинският Бог и че няма друг Бог освен Него!

Дария заповядала на лъва да пусне младежа да си отиде. А той тръгнал из града и викал силно:

- Знайте, всички римляни, че Дария е богиня!

В дома на Дария дошли гладиатори и със свойствената им смелост искали да хванат лъва и да го изнесат от стаята на девицата. Но лъвът, укрепен от Бога, един по един хващал всички, удрял ги в земята и без да ги убива, ги оставял да лежат пред Дария, като очаквал нейната заповед. А светицата казала на тези мъже:

- Ако повярвате в Христа, ще можете да си отидете оттук без вреда; а ако не повярвате, тогава нека вашите богове ви избавят от смъртта.

А те в един глас извикали:

- Този, който не вярва, че Христос е истинският Бог, да не излезе жив оттук!

Тогава Дария наредила на лъва да пусне мъжете. И те, като излезли, викали по целия град:

- Вярвайте, римляни, че няма друг Бог, освен Христос, Когото проповядва Дария!

Когато за това узнал управителят Келерин, заповядал да разпалят голям огън пред вратите на дома, където се намирали Дария и лъвът, и да ги изгорят. Като видял огъня, лъвът от страх започнал да реве силно. А Дария му казала:

- Не се бой! Ти няма нито да изгориш, нито ще те вземе някой, нито ще те убият, но ще умреш от естествена смърт в своето си време. Затова, без да изпитваш никакъв страх, излез оттук и си иди в пустинята. Този, Когото ти почиташ в мене, ще те защити.

И лъвът излязъл с наведена глава, минал през града, без никого да докосне, и избягал в пустинята. А всички, които се били избавили от лъва, приели свето Кръщение.

Когато известили императора за всичко това, той заповядал Хрисант и Дария да бъдат предадени на жестоки мъчения. Повесили Хрисант на едно дърво и донесли запалени свещи, с които искали да горят тялото му, но на часа дървото се счупило, въжетата се скъсали и свещите загаснали. А на тези, които опитвали да се докоснат до Дария, им изсъхвали ръцете и цялото им тяло било обхващано от силна болка, която ги карала да крещят. Виждайки това, управителят се изплашил и побързал да извести за всичко императора.

А той, приписвайки чудесата не на Божията сила, а на някакво магьосническо изкуство, заповядал да изведат извън града Хрисант и Дария и при известния римски път Салария да изкопаят дълбока яма, в която да хвърлят мъчениците и да ги засипят живи с камъни и пръст. Заповедта била изпълнена. Хрисант и Дария с пеене и молитви влезли в рова и заедно приели мъченическа смърт. И както, докато били живи, имали общо духовно съпружество, така двамата заедно завършили своя път и били приети от Бога като жива и благоугодна жертва, и били увенчани с венци на безсмъртната слава.

Често след това християните се събирали на онова място, където светите мъченици Хрисант и Дария били погребани живи. Тук се извършвали много чудесни изцеления. Множество християни - мъже, жени и деца - се събирали в една близка пещера, радостно празнували деня, посветен на тяхната памет, и се причастявали с Божествените Тайни. Императорът узнал за това и заповядал да засипят входа на пещерата и много християни тогава умрели мъченически, между които били презвитер Диодор и дякон Мариан, както и много клирици. И не е възможно да се изброят имената на

всички, които загинали там, тъй като те са твърде много.

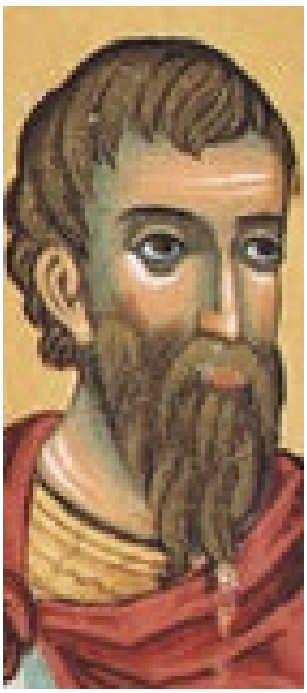
За всичко това писахме ние - Уарин и Армений, по заповед на римския папа Стефан, и изпратихме по всички градове, за да знаят всички, че светите Хрисант и Дария приеха в Небесното Царство мъченически венци от нашия Господ Иисус Христос, на Когото е славата и силата, сега и винаги и във всички векове. Амин.

Молитва мученикам Хрисанфу и Дарии Римским

О, святи́и и преблаже́ннии страстоте́рпцы, му́ченицы Христо́ви Хриса́нфе и Да́рие! К ва́м у престо́ла Бо́жия предстоя́щим и моли́твенникам на́шим те́плым, ско́рым помо́щникам мы́, недосто́йнии, прибега́ем. Услы́шите ны́не сие́ моле́ние на́ше и умоли́те возлю́бленнаго ва́ми Го́спода на́шего Иису́са Христа́, Его́ же вы́ испове́дали в тя́жких муче́ниих свои́х пред безу́мными мучи́тели и гони́тели свято́й ве́ры Христо́вой, о на́с недосто́йных гре́шных. Вы́ у́бо ра́ди ве́ры Христо́вой мно́ги муче́ния претерпе́ли и умерщвлены́ бы́ша, Це́рковь Христо́ву украси́сте и венца́ми безсме́ртныя сла́вы увенча́ннии, в неизглаго́ланней ра́дости с ли́ки а́нгельскими в небе́сных селе́ниях водворя́етеся, Боже́ственным све́том облиста́еми. Яви́ти и на́м многомо́щное заступле́ние: ве́ру Христо́ву в чистоте́ сохрани́ти, в злострада́ниях и искуше́ниях му́жество прояви́ти, в жите́йских потре́бах дово́льство, в моли́твах постоя́нство и любо́вь к Бо́гу и бли́жним всегда́ име́ти. Наста́вите на́с, святи́и му́ченицы, моли́твами ва́шими на пу́ть спасе́ния, укрепи́те стопы́ на́ша тве́рдо и непоколе́блемо ходи́ти путе́м за́поведей Госпо́дних, вразумля́я заблу́ждшия, да́руя неду́гующим исцеле́ние, бе́дствующим избавле́ние, в супру́жестве живу́щим покрови́тельство, все́м же на́м вся́ ко спасе́нию поле́зная. Я́ко да ва́шими моли́твами наставля́еми и предста́тельством укрепля́еми, просла́вим Спаси́теля на́шего Го́спода Иису́са Христа́. Ему́ же подоба́ет

вся́кая сла́ва, че́сть и поклоне́ние, со безнача́льным Его́ Отце́м и Пресвяты́м и Благи́м и Животворя́щим Ду́хом, ны́не и при́сно и во ве́ки веко́в. Ами́нь.

Свети мъченик Панхарий († 302 г.)

При царуването на Диоклетиан и Максимиан в Римската империя се почитали различни богове, а на Христовите изповедници не само отнемали цялото имущество, но и ги подлагали на най-жестоки мъчения. По това време в Рим живеел един мъж на име Панхарий. Той бил от страната на узите, от град Вилапат. Неговите родители и предци били християни. Панхарий се отличавал със своя висок ръст и телесна красота. Като дошъл в Рим, той станал близък с Максимиан и с времето заел първото място между неговите приближени, като се ползвал с особено благоволение от страна на императора. За да запази тази любов на императора към себе си, Панхарий се отрекъл от вярата си в Христа. От любов към него Максимиан му поръчал да приема и да разпределя ястията и всичките други неща, които били подарявани на императора - едните да разпраща по обичайното им предназначение, а от другите имал правото да се ползва и по този начин можел да си събере собствено състояние, което да му осигури удоволствия в настоящето и удобства в бъдеще. Панхарий така и постъпвал и във всичко бил съгласен с императора. Междувременно майка му и сестра му, като узнали това, му изпратили писмо, в което го убеждавали най-напред да върне в сърцето си страха Божий, а после да си спомни и за бъдещия страшен Христов съд, тъй като мнозина, като чули за него, смело заявявали пред царе и управители своето желание да наследят това обещание, за

което се говори в Евангелието. По-нататък те го съветвали да помисли на какво страшно осъждане ще се подхвърли онзи, който се е отрекъл от вярата си в Божествеността на Христа (вж. Мат. 10:33; Марк 8: 38; Лук. 9:26); и накрая му напомняли думите на Христа: “каква полза за човека, ако придобие цял свят, а повреди на душата си?” (Марк 8:36). И каква придобивка ще е това за него, защото, ако той повреди на душата си, с какво ще я откупи? (вж. Марк 8:37). Като получил и прочел писмото, Панхарий дошъл на себе си и горчиво заридал. Той паднал на земята и скърбейки в сърцето си, викал към Господа:

- Господи Вседържителю! Помилуй ме, и на Твоя съд не посрамвай Своя раб пред ангелите и пред човеците, но ме пощади по голямата Си милост!

Някои от придворните видели Панхарий да плаче и да произнася такива думи и съобщили за това на Максимиан. И когато Панхарий дошъл при императора, той го попитал:

- Любезни Панхарий, кажи ми, нима и ти си назарянин?

- Да, царю - отвърнал Панхарий, - аз съм назарянин и бях такъв, преди да стана твой единомисленик.

- Откажи се - казал му Максимиан - от това свое признание заради любовта, която имам към теб. В противен случай няма да те пощадя - нека това да ти е известно! И няма бързо да те предам на смърт, но ще умреш едва след като те измъча с различни и жестоки мъчения.

На това Панхарий отговорил:

- О, царю! Аз се ужасявам, когато си спомням своето минало и се страхувам да не бъда поразен с огън от небесата за това, че досега бях твой единомисленик. Но от този час никога вече не ще се отрека от моя Господ Иисус Христос - нито сега, нито

тогава, когато подложиш тялото ми на много и различни жестоки мъчения!

Като чул този отговор от Панхарий, Максимиан заповядал да го съблекат и пред очите на всички присъстващи царски сановници да бият голото му тяло с ремъци от волска кожа. След това се обърнал към обкръжаващите го и казал:

- Сега вие разбрахте, че Панхарий, който беше сакеларий на моя двор и мой близък приятел, падна в галилейската вяра. Кажете ми как да постъпя с него?

На това сановниците отвърнали:

- О, царю! Заповядай да го отведат на мястото, където стават народните зрелища; там да го съблекат и да го бият пред всички. А след това го изпрати при управителя на Никомидия. Нека той да го подложи на мъчения, за да не бъдем ние виновни за смъртта му, тъй като ти имаш към него голяма любов.

Този съвет допаднал на Максимиан, защото той наистина силно обичал Панхарий и не намирал сили в себе си да го убие. Затова той заповядал да го заведат в цирка и да му нанесат жесток побой пред очите на целия народ, а след това го предал на войниците, за да го съпроводят до Никомидия. По тях той изпратил на никомидийския градоначалник писмо, в което нареждал, след като бъде подложен на много мъчения, Панхарий да бъде предаден на смърт.

Когато светият мъченик пристигнал в Никомидия и бил доведен при управителя на съд, му казал:

- Всичко това, което ти заповядва императорът относно мене, изпълн съвършено точно.

Тогава управителят на града го попитал:

- Кое е твоето име?

- Моето име - отговорил светият мъченик - е Панхарий. Предците ми и самият аз бяхме християни, но поради злата си воля се отклоних в нечестивата вяра на императора и във всичко бях единодушен с него. Но Бог, както и моята майка и сестра ми, ме наставиха на истинския път и аз се върнах към вярата в моя Христос. Сега горя от желание да умра за Него, та със смъртта си да изкупя своето отричане и отстъпление.

На това управителят му отвърнал:

- Откажи се от думите си, които така необмислено произнасяш, като сам се подхвърляш на страшни мъчения, но по-добре изпълни волята на императора; и ето - като си такъв красив и знатен, недей да погубваш славата и доброто си име на земята.

- Славата, за която говориш ти - отговорил светият, - е временна, но може да стане средство за получаване на вечния живот за тези, които се отказват от нея заради Христа.

Управителят, като се убедил в непреклонността на свети Панхарий, пристъпил към изпълнение на императорската присъда. Светият Христов мъченик Панхарий се помолил, след което бил обезглавен, и така приел мъченическа смърт. Това станало в деветнадесетия ден на месец март, в град Никомидия.

ЧЕТИ-МИНЕИТЕ

Акафист святым мученикам Хрисанфу и Дарии

Кондак 1

Избраннии Христови мучениколюбцы Хрисанфе и Дарие, венцами славы Божественныя украшеннии и к жизни немятежней чрез веру и страдания ко Христу пришедшия, приимите моления наша недостойныя во славу Божию и похвалы вам приносимыя, избавляя нас от искушений и бед всяческих с любовию и радостию вам поюще:

Радуйтесь, Хрисанфе и Дарие со всеми мученики, за веру Христову пострадавшими.

Икос 1

Ангельскою чистотою облистающии, святии мученицы Христове Хрисанфе и Дарие. Вы бо прелести безбожныя уклонилися есте, наслаждаемии несравненною Божественною добротою, поюще хвалу Владыце всех преблаженнии. Тем же удивляющиеся подвиги вашими, радующиеся взываем вам со умилением сице:

Радуйтесь, дивныя исповедницы, истину божественную возлюбившия;

радуйтесь, вражия прелести и сласти разжения от себя отгнавшии.

Радуйтесь, в вере Христовой добре себе укрепившии;

радуйтесь, сладости мира сего ни во чтоже вменившия.

Радуйтесь, прелести идольския дерзновенно обличившия;

радуйтесь, словесы вашими многи неверныя к Богу обратившия.

Радуйтесь, Хрисанфе и Дарие со всеми мученики, за веру Христову пострадавшими.

Кондак 2

Видя вражия прелести и сладости разжжения, Хрисанфе достоблаженне, верою вооружися, низложил еси многокозненнаго змия, благоволения разумного исполняяся, и яко невестокраситель всеизряднейший, Дарию, невесту непорочну привел еси ко Христу, воспевая с нею похвальная пения Богу: Аллилуия.

Икос 2

Разумом истины озаренныя, Божественнаго благовония исполнилися есте, мученицы всехвальнии. Доблестию Христовой сердца ваша украшаше во исповедании веры Бога Истиннаго. За таковое дерзновение прославляя подвиги ваша, примите похвалы сия:

Радуйтесь, истину веры Божественныя возлюбившии;

радуйтесь, верныя к православию Бога истиннаго воздвигающии.

Радуйтесь, заповеди Христови в чистоте соблюдшии;

радуйтесь, Богу целомудренным житием угодившии.

Радуйтесь, любовию Христовою души свои украсившии;

радуйтесь, прелести мира сего и тщету презревшия.

Радуйтесь, Хрисанфе и Дарие со всеми мученики, за веру Христову пострадавшими.

Кондак 3

Сила божественная осени вас, страдальцы Христови, во мрачнем затворе бывшия. Стоясте бо среди смрада прескверная, сиянием благодати Господней озареннии, страдая за веру Христову, непрестанными гласы поя: Аллилуия.

Икос 3

Имеяше превелие желание украситеся венцами мученичества за Христа, вы святии страстотерпцы Хрисанфе и Дарие, неустанно проповедали веру Божию, обличая безумное шатание вражия идолослужения, укрепляя верныя в вере Бога истиннаго и наставляя на пути спасения. Тем же и мы зряще таковую ревность вашу по Бозе, дерзновенно вопием вам:

Радуйтесь, истиннии исповедницы, не устрашившиеся грядущих мучений;

радуйтесь, научающии всех не боятися человеческих прещений.

Радуйтесь, во всем надежды своя и упования на Бога возложившии;

радуйтесь, всех верующих в Промысл Божий веровати учившии.

Радуйтесь, коварства сатаны безбоязненно посрамившии;

радуйтесь, все время свое в молитвенных подвигах проводившии.

Радуйтесь, Хрисанфе и Дарие со всеми мученики, за веру Христову пострадавшими.

Кондак 4

Буря ярости и лютых напастей гонителей не возможе поколебати веры вашея во Христа, всеблаженнии страдальцы. Вы бо Духа Святаго исполнении мужественно пред всеми Творцу воспевали: Аллилуия.

Икос 4

Слыша слова Священнаго Писания, яко Бог любовь есть,

блаженне Хрисанфе, возлюби душа твоя веру в Бога истиннаго. Пресвитером Карпофором наставляем, утвердися в вере и ею же Дарию, жрицу храма Минервы привел еси ко Христу, да прославися добротою несравнительною любовь Царя Небеснаго, в ней же пребывающе и мы, прославим вас воззваниями сими:

Радуйтесь, яко огнь любве к Богу в сердцах ваших до конца жизни вашея в чистоте сохранившии;

радуйтесь, яко истинным богословием души своя укрепившии.

Радуйтесь, яко Церкви Христовой защитницы славнии;

радуйтесь, верных наставницы и заступницы дивнии.

Радуйтесь, и нас исполняти заповеди Божественныя научающии;

радуйтесь, Хрисанфе и Дарие со всеми мученики, за веру Христову пострадавшими.

Кондак 5

Богоявленныя звезды небесныя явистеся, Хрисанфе и Дарие, егда в добровольнем согласии восхотесте вы жити в безбрачном супружестве. В замене бо жизни временныя и плотския любови, вы украсили души свою Христовой любовию. Божественною благодатию сия еси Владыце Небу и Земли воспевали песнь: Аллилуия.

Икос 5

Видяще житие ваше богоугодное, украшенное доброхотным согласием Господеви служити, неустанно проповедали веру Христову, призывая вся мужественно от веры Христовой никако отступати, мрак идолослужения обличая, и вся к

небесному блаженству направляя. Воспоминая благочестивое ваше житие вопием с любовию сицевая:

Радуйтесь, образ истиннаго супружества христианского показавшии;

радуйтесь, Духа Святаго жилища своя наполнившия.

Радуйтесь, правоверия Божия дерзновеннии ревнителя;

радуйтесь, светильницы светлии любовию Христовой горящии.

Радуйтесь, Славы божественныя неустрашимии проповедницы;

радуйтесь, муки душевныя вкупе с телесными за Христа претерпевшия.

Радуйтесь, Хрисанфе и Дарие со всеми мученики, за веру Христову пострадавшими.

Кондак 6

Проповедником велегласным бысть глаголы твоя, мучениче Хрисанфе. Призывая верныя отвергати соблазны мира сего, якоже и подобаше ищущим спасения и горняя мыслите. Исполняше сие, блаженне, привел еси и Дарию ко Христу, с нею же укрепляшеся в вере, дерзновенно воспеваше Богу: Аллилуия.

Икос 6

Возсия в сердцах ваших яко солнце, свет славы небесныя, истиннии страдальцы Христови. Вси бо зряще благочестие жизни вашея и веру во единаго Бога Отца Вседержителя, прихождаху к вам. Дом бо ваш бысть, яко монастырь святый, в нем же многи верныя обретаху спасение. Удивляшеся таковому житию вашему, вернии воспеваше вам:

Радуйтесь, звезды на тверди небесней духовно сияющии;

радуйтесь, молитвами вашими дверь Царства Христова многим открывшии.

Радуйтесь, честных обителей усердныя устроители;

радуйтесь, сосуды избраннии благодати божественней.

Радуйтесь, честнаго супружества небеснии покровители;

радуйтесь, чистотою душ ваших себе украсившии.

Радуйтесь, Хрисанфе и Дарие со всеми мученики, за веру Христову пострадавшими.

Кондак 7

Хотяше отвратити вас веры Христовой и мерзким идолам жертвы приносити, градоправитель Калерин веле пытати вас, страстотерпцы святии. Вы же многая претерпеша страдания, со дерзновением и верою мужественно воспевали Богу: Аллилуия.

Икос 7

Новую показа ярость безчеловечный мучитель Калерин, яко не возможе отвратити вас от истины христовой. Дивяся убо величеству терпения вашего и веры, мысляще о некоем волшебстве, повеле вас предати тягчайшим пыткам. Но ничтоже успе и не возможе противостати вам, яко ни кия пытки ни ухищрения поколебати веры не можаше. Вернии же видеша страдания ваша взываху вам сице:

Радуйтесь, светильницы Христови, во тьме нечестия сияющии;

радуйтесь, зловерие идолопоклонников обличающии.

Радуйтесь, веры христианския небоязненныя защитницы;

радуйтесь, ранами своими любовь ко Христу усугубившии.

Радуйтесь, поругания и досождения за Христа терпевшие;

радуйтесь, во исповедании Христове добре пребывшии.

Радуйтесь, Хрисанфе и Дарие со всеми мученики, за веру Христову пострадавшими.

Кондак 8

Странное чудо бысть, егда Клавдий трибун позна истину Божию, видя страдания ваша, мученицы святии, рече бо, яко и чародей не можаше претерпети таковыя мучения, яже вы претерпесте. Повеле прекратити мучения ваша, и нача сам исповедати веру Христову, поя с вами Богу: Аллилуия.

Икос 8

Всем сердцем и любовию Христовою возрадовались вы, святии мученицы Хрисанфе и Дарие, видя обращение к вере Христовой не токмо Клавдия трибуна, но и вся домашния его: Иларию супружницу и чада Иасона и Мавра, и воины мучащия их, прося Крещение Господне прияти. Тии бо уверовавше во Христа, начаше прославляти Бога и с верными в духовном веселии взывати вам:

Радуйтесь, благодати Христовой души ваши преисполненныя;

радуйтесь, светом божественным многия осиявающия.

Радуйтесь, яко беззаконных мучителей мужеством удивляющии;

радуйтесь, на подвиги страданий за Христа небоязненно шествовавшии.

Радуйтесь, своими страданиями многия мучители ко Христу призвавшии;

радуйтесь, яко с терпением и преданностью крест Христов понесшии.

Радуйтесь, Хрисанфе и Дарие со всеми мученики, за веру Христову пострадавшими.

Кондак 9

Все естество ангельское возрадовася зело, святии мученицы, видя, яко собор страдальцев привели еси вы ко Христу. Божественными словесы наставляя всех и путь спасения указуя, верным безбоязненно терпети мучения, восхваляя Бога, дивнаго во святых Своих, песнею: Аллилуия.

Икос 9

Витийство человеческое не возможе противостати вам, страдальцы Христови Хрисанфе и Дарие. Кто возможе изрещи страдания ваша, или кто изречет подвиги за Христа Бога нашего? Пренебрегши бо славу земную и величия временныя жизни, положиша вы души ваша за веру Божию. Восхваляя толикия деяния ваша, с любовию взываем вам:

Радуйтесь, веры Христовой усердныя насадители;

радуйтесь, идолам поклонения дерзновенныя противники.

Радуйтесь, верныя из тьмы идолопоклонства к свету Христову ведущии;

радуйтесь, премногими чудесы мучители удивившии.

Радуйтесь, биения лютыя за Христа претерпевшии;

радуйтесь, страдании вашими мучителя Нумериана посрамившии.

Радуйтесь, Хрисанфе и Дарие со всеми мученики, за веру Христову пострадавшими.

Кондак 10

Спасти хотя души верных, святии мученицы, вы бо премудростию украшены Христовою, обуили немудрых шатания, чистыя сосуды Вседержителя явистеся, призывая вся в безмерной славе Божией пребывати и пети Творцу: Аллилуия

Икос 10

Стены твердее каменныя явися новый мучитель христиан Нумериан, егда в безумии своем веле предати вас иным мучениям. Тя бо, Хрисанфе веле погрузити в клоаку нечистот, и Дарию отдати на поругание в дом публичный. Но сила Божия сохрани вас невредимы, и свет небесный осия вас. Видя токовое, величати похвалы сицевыми:

Радуйтесь, столпи непоколебимии, в вере Христовой твердо стоящии;

радуйтесь, зловония нечистот за Христа претерпевшия.

Радуйтесь, поругания и страдания без боязни понесши;

радуйтесь, светом Небесным в мучениях своих озаренныя.

Радуйтесь, ярость Нумериана ни во что вменившии;

радуйтесь, твердее камене в мучениях ваших явившиися.

Радуйтесь, Хрисанфе и Дарие со всеми мученики, за веру Христову пострадавшими.

Кондак 11

Пение благоприятное приносим вам, чуднии мученицы Христови. Вы бо прославили подвиги вашими

Подвигоположника Христа, Спасителя нашего, и крепостию веры своея посрамили мучителя ваша. Мы же, благодаря о сем Господа, с благоговением и любовию поем Ему: Аллилуия.

Икос 11

Светозарное Солнце Правды озари сердца верных, егда видеша преславныя чудеса Божии. Чудный свет Божественный осия вас, страстотерпцы святии Хрисанфе и Дарие, егда ведени быша на страдания и смерть за имя Христово. Вы бо вернии супружницы до конца пребывшии в твердей вере противу всяческих искушений вражиих. Благоговейно убо воспоминая подвиги и страдания ваша блажим вас похвалами сими:

Радуйтесь, светильницы Христови, во тьме нечестия сияющии;

радуйтесь, зловерие идолопоклонников обличающии.

Радуйтесь, веры христианския небоязненныя защитницы;

радуйтесь, ранами своими любовь ко Христу усугубившии.

Радуйтесь, поругания и досождения за Христа терпевшие;

радуйтесь, во исповедании Христове добре пребывшии.

Радуйтесь, Хрисанфе и Дарие со всеми мученики, за веру Христову пострадавшими.

Кондак 12

Благодати преисполненнии от Господа, всехвальнии Хрисанфе и Дарие, в радосте память ваша верными прославляется, и теплыми молитвами к вам, величается. Вы бо страдания тяжкая претерпевшии, за веру Христову смерти приявшии души ваша, сподобилися есте в райских селениях со Ангелы воспевати Богу: Аллилуия.

Икос 12

Поюще славную кончину вашу, мученицы святии, еюже прославили веру Божию истиннии страдальцы вы явистеся посреде зверей, якоже агнцы, воплощение Божественное проповедующе, излиявшегося даже и до плоти, и болезньми неболезненную Божественне наследовасте. Сие убо воспоминая, умиленно восклицаем вам:

Радуйтесь, яко за веру Христову заживо в глубоком рове засыпанныя;

радуйтесь, многими знамениями милости Божией прославленныя.

Радуйтесь, яко память ваша богослужениями и молитвами верных соблюдается;

радуйтесь, яко во свете неприступном на небесах пред Богом души ваша преставшии.

Радуйтесь, от Триипостаснаго Божества венцами Небеснаго Царствия увенчаннии;

радуйтесь, Хрисанфе и Дарие, со всеми мученики за веру Христову пострадавшими.

Кондак 13

О, преславнии и многострадальнии мученицы святии, Хрисанфе и Дарие! Примите пение сие похвальное от нас, недостойных, со умилением вам молящихся. Вознесите теплыя молитвы ваша, о всех память вашу прославляющих, и ходатайством вашим у Престола Божия, избавите нас от бед, скорбей и болезней и вечнаго мучения, да сподобимся в Небесных селениих воспевати Богу: Аллилуия, Аллилуия, Аллилуия.

(Этот кондак читается трижды, затем икос 1 и кондак 1)

Молитва

О, святии и преблаженнии страстотерпцы, мученицы Христови Хрисанфе и Дарие! К вам у престола Божия предстоящим и молитвенникам нашим теплым, скорым помощникам мы, недостойнии, прибегаем. Услышите ныне сие моление наше и умолите возлюбленного вами Господа нашего Иисуса Христа, Его же вы исповедали в тяжких мучениях своих пред безумными мучители и гонители святой веры Христовой, о нас недостойных грешных. Вы убо ради веры Христовой многи мучения претерпели и умерщвлены быша, Церковь Христову украсисте и венцами безсмертныя славы увенчании, в неизглаголанней радости с лики ангельскими в небесных селениях водворяетеся. Божественным светом облестаемии. Явити и нам многомощное заступление: веру Христову в чистоте сохранити, в злостраданиях и искушениях мужество проявити, в житейских потребах довольство, в молитвах постоянство и любовь к Богу и ближним всегда имети. Наставите нас, святии мученицы, молитвами вашими на путь спасения, укрепите стопы наша твердо и непоколеблемо ходити путем заповедей Господних, вразумляя заблудшия, даруя недугующим исцеление, бедствующим избавление, в супружестве живущим покровительство, всем же нам вся ко спасению полезная. Яко да вашими молитвами наставляемии и предстательством укрепляемии, прославим Спасителя нашего Господа Иисуса Христа. Ему же подобает всякая слава, честь и поклонение, со безначальным Его Отцем и Пресвятым и Благим и Животворящим Его Духом, ныне и присно и во веки веков. Аминь.

buditeli.info © 2017